

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet

Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret (SOU 2025:6)

Mot bakgrund av de intressen som Åklagarmyndigheten har att bevaka som beredskapsmyndighet lämnas följande yttrande.

Beredskapsregistrering i det civila försvaret

Åklagarmyndigheten förordar det alternativ som utredningen benämner Alternativ 2.

Åklagarmyndigheten anser att den av utredningen förordade ordningen riskerar att minska möjligheten att i ett tidigt skede identifiera intressekonflikter avseende arbetstagare. Att i inledningsskedet av etableringen av en krigsorganisation genomföra en disponibilitetskontroll av all personal av intresse för krigsorganisationen ger en god överblick över vilka som är tillgängliga att placera i krigsorganisationen. Avseende personal som är ianspråktagen av annan kan vid behov samråd snarast inledas med denna aktör. Efterföljande disponibilitetskontroller avser enbart nytillkommen personal som är av intresse för krigsorganisationen. Kontrollerna blir därför betydligt mindre i omfattning, än att som utredningen föreslår regelbundet kontrollera all den personal som är av intresse.

En registrering hos Pliktverket leder enligt Pliktverket i praktiken till att andra bemanningsansvariga aktörer avstår från att ingå avtal om tjänstgöring vid höjd beredskap med den totalförsvarspliktige. Vill en bemanningsansvarig aktör teckna avtal med den totalförsvarspliktige får en diskussion föras mellan de bemanningsansvariga aktörerna. Om de totalförsvarspliktige inte är registrerade hos Pliktverket känner ingen till konkurrensen om individen vid höjd beredskap. Detta riskerar att innebära att konkurrenssituationerna uppdagas först när bemanningsansvariga aktörer/Arbetsförmedlingen beslutar

om allmän tjänsteplikt på individnivå. Det vore olyckligt att i ett säkerhetspolitiskt mycket ansträngt läge behöva lägga resurser på att samråda om tillgången till egen personal samtidigt som man ska övergå i krigsorganisation och värna utförandet av den samhällsviktiga verksamheten.

Att behålla nuvarande system skulle innebära att Pliktverket inte skulle behöva avregistrera redan registrerade personer som vid höjd beredskap ska tjänstgöra hos ordinarie arbetsgivare. Bemanningsansvariga aktörer som redan har registrerat hela eller delar av sin personal behöver inte heller ändra redan framställt informations- och utbildningsmaterial.

Arbetet med att bygga totalförsvarsförmåga vad gäller personalförsörjning har redan kommit långt och arbetet har utgått från nuvarande process. När utredningens förslag eventuellt träder i kraft har arbetet sannolikt kommit ännu längre. Att i det läget införa en helt ny systematik medförande att ett betydande antal bemanningsansvariga aktörer måste göra stora förändringar i sitt planeringsarbete, riskerar att påverka totalförsvarsförmågan negativt. Åklagarmyndigheten är enig med utredningen när den skriver att det kanske kan bli svårt att vända utvecklingen nu.

Detta yttrande har beslutats av säkerhetschefen John Olofsson efter föredragning av beredskapsspecialisten Ylva Öhrström. Juristen Nils-Erik Lundborg har medverkat i beredningen.

John Olofsson

Ylva Öhrström

Kopia till

Kommunikationsavdelningen

Rättsavdelningen

Biblioteket